

Hướng dẫn kỹ thuật tạm thời sản xuất măng tre Bát độ trái vụ

Nguyễn Quang Hưng, Lưu Quốc Thành
Viện Khoa học Lâm nghiệp Việt Nam

TÓM TẮT

Để kích thích cho tre Bát độ ra măng trái vụ về nguyên tắc không có gì khó, chỉ cần chọn địa điểm thuận lợi về đất đai, nguồn nước và chăm sóc đúng kỹ thuật. Măng trái vụ mang lại hiệu quả kinh tế đáng kể. Đề tài “*Nghiên cứu chọn giống và biện pháp kỹ thuật trồng rừng thâm canh tre trúc để lấy măng và nguyên liệu cho xây dựng, chế biến phục vụ nội tiêu và xuất khẩu*” đã tìm hiểu kinh nghiệm của người dân và thử nghiệm lại trên mô hình của một số hộ dân ở Bình Dương để xây dựng hướng dẫn kỹ thuật tạm thời kích thích ra măng trái vụ cho giống tre măng Bát độ trồng ở một số tỉnh phía Nam.

Từ khóa: Tre Bát độ, măng trái vụ, bón phân, tủ gốc, tưới nước

ĐẶT VẤN ĐỀ

Giống tre Bát độ (hay còn gọi là Đầm trúc, Tre tàu, thực chất là cùng loài với giống Mai xanh ở nước ta) có tên khoa học *Dendrocalamus latiflorus* Munro được nhập nội từ Trung Quốc và được gây trồng khá rộng rãi trên cả nước với mục đích để lấy măng, phần lớn với quy mô hộ gia đình. Giống tre này cũng đã mang lại hiệu quả kinh tế cao cho nhiều nơi. Tuy nhiên, mùa ra măng lại chỉ tập trung vào mùa mưa và tại thời điểm giữa vụ, măng thì nhiều mà giá bán lại giảm mạnh. Sau và trước vụ măng, giá măng tươi rất cao, có thể gấp nhiều lần trong giữa vụ. Để đáp ứng nhu cầu măng tươi trái vụ, ở một số địa phương như Tây Ninh, An Giang, Hà Tĩnh, ... một số hộ dân đã tự thử nghiệm một số biện pháp để kích thích cho tre ra măng và đã mang lại thu nhập thêm đáng kể. Khi thực hiện nội dung khảo sát của đề tài “*Nghiên cứu chọn giống và biện pháp kỹ thuật trồng rừng thâm canh tre trúc để lấy măng và nguyên liệu cho xây dựng, chế biến phục vụ nội tiêu và xuất khẩu*” chúng tôi đã tìm hiểu kinh nghiệm của người dân và đã tiến hành thử nghiệm lại bằng mô hình của một số hộ dân tại Bình Dương để xây dựng hướng dẫn kỹ thuật tạm thời kích thích tre ra măng trái vụ nhằm phổ biến cho thực tiễn sản xuất.

KỸ THUẬT KÍCH THÍCH TRE RA MĂNG TRÁI VỤ

Độ ẩm là một nhân tố quyết định đến sự hình thành và phát triển của măng. Những năm khô hạn, mặc dù đúng vụ măng nhưng măng mọc rất ít. Ở những nơi đất luôn ẩm, măng có thể mọc hầu như quanh năm và số lượng, chất lượng măng không thay đổi nếu đất trồng tốt, được bón phân. Vì vậy, kích thích tre ra măng chính là tạo ra một độ ẩm đất trồng thích hợp và đảm bảo đủ dinh dưỡng cho cây phát triển ổn định.

Chọn địa điểm: Trước hết vườn tre phải được trồng trên đất tốt, xốp, thoát nước và ở gần nguồn nước tưới. Vườn tre để đưa vào kích thích phải trồng được 3-4 năm, khi đó khóm tre mới bắt đầu ổn định, đã có thể hệ cây phát triển vững chắc để khi tác động sẽ không bị ảnh hưởng đến hệ rễ, đảm bảo an toàn cho toàn bộ khóm tre. Tốt nhất là tre được trồng xen cùng với các loài cây khác như chuối, vải, nhãn, sắn... để tạo thêm độ râm mát cho vườn tre.

Yêu cầu về khóm tre: Chỉ chọn những khóm tre phát triển tốt, trồng ở những chỗ có tầng đất sâu. Sau vụ măng chính cắt tỉa cây chỉ để lại 4-5 cây của hai thế hệ, trong đó 2 cây 2 tuổi, 2-3 cây 1 tuổi những cây để lại này được phân bố đều trong khóm. Cây để kích thích ra măng là cây

phát triển từ vụ măng vừa rồi, chọn cây để lại vào giữa vụ măng và phải là cây nằm ở phía ngoài của khóm.

Chuẩn bị: Để những khóm tre đã chọn cho ra măng trái vụ không phát triển mạnh mẽ trong vụ cần phải tiến hành bới rãnh để lộ gốc của khóm (lộ gốc những cây phía ngoài) rộng ra phía ngoài khoảng 0,5m, sâu khoảng 30cm để phơi gốc và phải làm rãnh thoát nước.

Tiến hành: Sau vụ măng chính khoảng 1 tháng và trước mùa mưa sau khoảng 1 đến 1,5 tháng, tiến hành vệ sinh khóm tre, gôm chặt bỏ những cây già bị sâu bệnh, gãy đổ, các cành nhánh mọc ở dưới độ cao khoảng 2m trở xuống để tạo sự thông thoáng cho khóm tre. Không được chặt ngọn tre hay phát dọn cành trên cao vì làm như vậy sẽ kích thích cành phụ phát triển mạnh khi ta tiến hành tưới nước.

Dùng phân chuồng đã ủ hoai (khoảng 15 – 20 kg/khóm) trộn với rơm rạ hay cỏ rác đã ủ mục đổ xuống rãnh và phủ thêm một lớp đất mặt mỏng lên trên sao cho thành vòng cao hơn mặt đất nền khoảng 20-30cm. Ở giữa bụi chỉ cần phủ lớp rơm rạ hoặc cỏ mục để tăng độ ẩm cho khóm tre. Sau khi phủ xong tưới đẫm nước lên vòng và những ngày sau tưới đều đặn để duy trì độ ẩm cho gốc tre. Trong quá trình tưới, cứ khoảng 5 - 7 ngày pha khoảng 100-150g NPK 20:20:15 hoặc 16:16:8 với 10 lít nước tưới cho 1 khóm, tưới đều và thẳng xuống xung quanh gốc của khóm tre (không tưới vào giữa khóm). Tưới nước vào buổi chiều tối, không được tưới ban ngày khi trời nắng nóng. Tuyệt đối không được để cho đất gốc khóm tre bị khô.

Khai thác măng: Măng được khai thác sau 1 tháng khi kích thích và chăm sóc ra măng trái vụ. Măng được khai thác vào sáng sớm, khi mặt trời chưa lên cao. Kiểm tra măng bằng cách bới gốc. Nếu măng chưa khai thác được thì lại phủ rơm rác kín, không để lộ cây măng sẽ đắng và hóa xơ. Cắt măng tại vị trí củ măng có đường kính lớn nhất hoặc tính để chừa khoảng 2-3 mắt măng. Dùng dụng cụ sắc xắn mạnh ngang củ măng một cách dứt khoát, không để làm xước phần củ măng còn lại. Khi đã cắt măng xong thì để gốc phơi khoảng 1-2 ngày cho phần mặt cắt se khô sau đó phủ kín lại.

Trong đợt khai thác cần bón bổ sung thêm lân và kali bằng cách pha khoảng 60-100g Super lân + Kali và tưới xung quanh gốc (không được tưới vào ban ngày khi trời nắng nóng).

Với kỹ thuật kích thích tre ra măng trái vụ trung bình mỗi bụi cho khoảng 3-4 măng, cá biệt có những bụi cho 6-7 măng, mỗi măng nặng từ 1,2-2kg. Như vậy, với mật độ 400 khóm/ ha trung bình cho thu khoảng 1900kg đến 3200kg/ha. Giá măng chính vụ (mùa mưa) chỉ 6.000 - 7.000đ/kg còn giá măng trái vụ (mùa nắng) tương đối cao, từ 12.000 - 15.000đ/kg.

Khóm tre Bát độ cho măng trái vụ tại Bình Dương

KẾT LUẬN

Việc kích thích cho tre Bát độ ra măng trái vụ mang lại thu nhập thêm đáng kể cho người sản xuất. Tuy nhiên để làm được như vậy cần phải thực hiện đúng theo kỹ thuật. Một yếu tố không thể thiếu đó là phải có đầy đủ nguồn nước tưới và bổ sung thêm dinh dưỡng cho tre. Tre nên trồng xen với các cây khác để có bóng râm che thêm cho gốc tre.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Đỗ Văn Bản và các cộng sự, 2005. Trồng thử nghiệm thâm canh các loài tre nhập nội lấy măng, Báo cáo tổng kết đề tài cấp Bộ - Viện KHLNVN
Ngô Quang Đê, 1994. Gây trồng tre trúc. NXB Nông nghiệp, Hà Nội.
Lê Quang Liên (chủ trì), Nguyễn Danh Minh, 2000. Nghiên cứu kỹ thuật trồng tre để lấy măng. Viện KHLN Việt Nam.
Nguyễn Hoàng Nghĩa, 2005. Tre trúc Việt Nam. NXB Nông nghiệp, Hà Nội

THE TEMPORARY TECHNICAL GUIDLINE FOR BAT DO BAMBOO SHOOTS STIMULATION GROWING OUT OF SEASON

Nguyen Quang Hung, Luu Quoc Thanh

Forest Science Institute of Vietnam

SUMMARY

To stimulate Bat do shoot growing out of season principally is not difficult, we only have to choose favourable area with suitable soil, water source and understanding techniques to care plantation. Bamboo shoot out of season brings high economical efficient. The project "*Research and breeding techniques of intensive plantation of bamboo shoots and raw materials for the construction, processing for domestic consumption and export*" has collected locale experience and carried out some examinations in several farms in province Binh Duong to complete the temporary technical guideline for Bat do bamboo shoots stimulation growing out of season in some provinces Southvietnams

Keywords: *Dendrocalamus latiflorus* Munro, shoots growing stimulation out of season, fertilizing, root covering, watering.